

ISKLJUČIMO
NASILJE
ZAJEDNO

Nema izgovora za nasilje
nad ženama i djevojčicama

#nemaizgovora

Kampanja

„16 dana aktivizma protiv
rodno zasnovanog nasilja“

u Bosni i Hercegovini

25. novembar – 10. decembar 2023.

SADRŽAJ

O kampanji	3
Otvaranje kampanje	4
Centralni i sporedni događaji u okviru kampanje	7
Zatvaranje kampanje	10
Kampanja na društvenim mrežama	12
Kampanja u medijima	16

BEZ IZGOVORA ZA NASILJE
PRAVO NA ŽIVOT BEZ NASILJA - TIŠINA
NASILJU! - ISKLJUČIMO NASILJE ZAJEDNO - I
IZGOVORA ZA NASILJE - SVAKO

O KAMPANJI

Kampanja **“16 dana aktivizma protiv rodno zasnovanog nasilja”** se svake godine obilježava u periodu od 25. novembra (Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama) do 10. decembra (Međunarodni dan ljudskih prava) i dio je šire UNiTE kampanje pod vodstvom glavnog sekretara Ujedinjenih nacija koja poziva vlade, medije, organizacije za prava žena, mlade, civilno društvo i Ujedinjene nacije na borbu protiv nasilja nad ženama i djevojčicama. Ovogodišnja kampanja je realizirana uz podršku Švedske, te u saradnji sa brojnim partnerima, organizacijama iz vladinog i nevladinog sektora, umjetnicima/cama i influencerima/kama.

I pored značajnih uloženi napa koji su doprinijeli zaštiti od nasilja, rodno zasnovano nasilje je i dalje ozbiljan problem u BiH, a podaci govore da je svaka druga žena u BiH od svoje 15. godine doživjela neki oblik nasilja. Mnogi slučajevi ostaju neprijavljeni zbog nepovjerenja u institucije sistema zaštite, srama ili zbog činjenice da žene ne prepoznaju da su žrtve nasilja.

Upravo je zato **podizanje svijesti o značaju uključivanja cijelog društva u borbu protiv nasilja nad ženama i djevojčicama**, bio osnovni cilj kampanje koja je realizovana pod sloganom **“Isključimo nasilje zajedno”**.

Kroz različite aktivnosti, u sklopu kampanje su istakute akcije, mjere i inicijative realizovane u saradnji sa brojnim organizacijama iz vladinog i nevladinog sektora koje su dale doprinos poboljšanju položaja osoba koje su preživjele rodno zasnovano nasilje, od regulisanja pravnog okvira do ekonomskog osnaživanja žena. Kampanja se dijelom fokusirala i na pregled onoga što je postignuto u oblasti sprečavanja rodno zasnovanog nasilja, ali i onoga što tek treba poduzeti.

Ostvarena je i saradnja sa influencerima/kama i umjetnicima/ama i poslana je poruka **da za nasilje nad ženama i djevojčicama #nemaizgovora**.

OTVARANJE KAMPANJE

Kampanja **“16 dana aktivizma protiv rodno zasnovanog nasilja”** je započela 24. novembra 2023. godine u Pozorištu mladih Sarajevo, izvođenjem predstave „Perzeide“ autorice Emine Kovačević-Podgorčević i redateljice Karmen Obrdalj.

U prisustvu više od 200 osoba, kampanja je otvorena uvodnim obraćanjima Sare Lindegren, zamjenice ambasadorice i savjetnice pri Ambasadi Švedske u BiH, Ingrid Macdonald, rezidentne koordinatorice Ujedinjenih nacija, te Samre Filipović-Hadžiabdić, direktorice Agencije za ravnopravnost spolova BiH pri Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice BiH.

Tokom cijele kampanje ured UN Women u BiH je snažno podržavao promociju bh. umjetnika i umjetnica koji se kroz svoj rad dotiču i društveno odgovornih tema.

„Švedska snažno podržava borbu protiv nasilja nad ženama i djevojkama širom svijeta. Želim odati priznanje svima onima koji svakodnevno rade na jačanju lokalnih kapaciteta, mijenjanju stereotipa i stavova, te brinu o preživjelima. Međutim, potrebno je da uradimo više kako bismo pomogli preživjelima i promijenili norme. Nadamo se da će ova kampanja doprinijeti stvaranju društva u kojem će život bez straha od prijetnji i nasilja postati stvarnost za svaku ženu i djevojčicu u BiH.“

Sara Lindegren, zamjenica ambasadorice i savjetnica pri Ambasadi Švedske u BiH

„Snaga umjetnosti može poticati i promicati rodnu ravnopravnost. Umjetnici i umjetnice imaju posebnu ulogu u mijenjanju štetnih društvenih normi, te u promociji nulte tolerancije prema nasilju nad ženama.“

Ingrid Macdonald, rezidentna koordinatorica Ujedinjenih nacija u BiH

„Neophodno je da pristupimo sistematskom rješavanju ovog pitanja, od policije, preko zdravstva, centara za socijalni rad, tužiteljstva, da bismo na adekvatan način primijenili preporuke koje su ujedno i prevencija za femicid. Veoma je važan sistematski pristup. Mi ćemo u narednom periodu pokrenuti veliki zajednički projekat sa UN agencijama i sa svim institucijama za sistematsko rješavanje ovog pitanja u smislu prevencije, zaštite i gonjenja počilaca.“

Samra Filipović-Hadžiabdić, direktorica Agencije za ravnopravnost spolova BiH pri Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice BiH

„Nasilje nad ženama može se spriječiti povećanim naporima i ulaganjima u promjenu društvenih normi, ekonomskim osnaživanjem žena i jačanjem ključnih usluga za preživjele. UN Women, uz podršku Švedske i naših partnera, nastavlja zagovarati okončanje nasilja nad svim ženama. Želim uputiti poziv svima – budite naši saveznici u ovome. Svaki napor uložen u sprečavanje nasilja predstavlja važan korak ka sigurnijem svijetu za sve žene i djevojčice.“

Jo-Anne Bishop, predstavnica UN Women BiH

Nakon uvodnih obraćanja, uslijedio je centralni dio otvorenja kampanje, izvođenje predstave „Perzeide“, nastale u produkciji Narodnog pozorišta Mostar. Predstava „Perzeide“, autorice Emine Kovačević-Podgorčević i redateljice Karmen Obrdalj, tematizira kompleksni problem patrijarhata, nasilja u porodici i nasilja nad ženama kroz priču o ženskom prijateljstvu.

„Kompleksni ženski likovi rijetko se viđaju u domaćoj audiovizualnoj umjetnosti. Htjeli smo konačno dati prostor jednoj ženskoj sudbini da se čuje.“

Karmen Obrdalj, redateljica predstave „Perzeide“

CENTRALNI I SPOREDNI DOGAĐAJI U OKVIRU KAMPANJE

Panel diskusija u Tuzli

Prvi centralni događaj, panel diskusija na temu „**Pozitivni primjeri odgovora lokalnih zajednica na rodno zasnovano nasilje**“, održan je u Tuzli, 29. novembra 2023. godine, u Kući plamena mira.

U prisustvu više od 30 osoba, predstavnica i predstavnika vladinog i nevladinog sektora, razgovaralo se o ulozi nevladinih organizacija i institucija u prevenciji i odgovoru na rodno zasnovano nasilje, te su predloženi i konkretni primjeri unapređenja u regulaciji ove oblasti – od unapređenja i sprovođenja zakonskih regulativa, multisektorskog pristupa rodno zasnovanom nasilju do ekonomskog osnaživanja žena koje su preživjele nasilje.

Uz moderaciju Tahira Žustre, u razgovoru su učestvovali/e panelisti/kinje: Fatima Bećirović, projektna koordinatorica u Gender centru Federacije Bosne i Hercegovine, Denis Fežić, samostalni inspektor i načelnik Ureda direktora Uprave policije Tuzlanskog kantona, Dragana Petrić, projektna koordinatorica u Fondaciji Lara i Aida Mustačević Cipurković, projektna koordinatorica u UG Vive žene Tuzla.

„U periodu od septembra 2021. do maja 2023. godine realizirali smo projekat izgradnje ekonomske otpornosti žena žrtava nasilja i unapređenja socijalnih politika s ciljem njihovog osnaživanja i kreiranja života bez nasilja. Projekt je pokazao da je ulaganje u ekonomsko osnaživanje žena izravni put ka rodnoj ravnopravnosti, iskorjenjivanju siromaštva i inkluzivnom ekonomskom rastu.“

Aida Mustačević Cipurković, psihoterapeutkinja i projektna koordinatorica u UG Vive žene Tuzla

“Urađeno je jako puno, ali svakako se i dalje treba raditi na organiziranju obaveznih i kontinuiranih edukacija, unapređenju i dosljednijoj primjeni postojećih zakonskih rješenja, strožijoj kaznenoj politici, kao i sankcioniranju stručnih lica za koje se utvrdi da nisu postupili u skladu sa svim propisima i nadležnostima.”

Fatima Bećirović, projektna koordinatorica u Gender centru Federacije BiH

Panel diskusija u Banjoj Luci

Drugi centralni događaj je održan 7. decembra 2023. godine u Gradskom pozorištu „Jazavac“ u Banjoj Luci. Održana je panel diskusija o temi „**Pozitivni primjeri odgovora lokalnih zajednica na rodno zasnovano nasilje**“.

Panel je moderirala Dijana Tepšić, a panelistice su bile: Gorica Ivić, izvršna direktorica Fondacije Udružene žene Banja Luka, Maja Marjanović, projektna koordinatorica Gender centra Republike Srpske, Jovana Mlinarević, asistentica na Fakultetu političkih nauka Univerziteta u Banjoj Luci, te Milada Šukalo, savjetnica gradonačelnika Banje Luke.

Više od 60 predstavnika/ica vladinih i nevladinih organizacija, kao i studenata/ica, prisustvovalo je panelu te je razgovaralo o ulozi medija, nevladinih organizacija i institucija u prevenciji i odgovoru na rodno zasnovano nasilje, a predstavljeni su i ostvareni pomaci, poput unapređenja zakonskih regulativa i multisektorskog pristupa rodno zasnovanom nasilju.

„Cilj projekta 'Banja Luka - Grad sa nultom tolerancijom na seksualno nasilje i uznemiravanje', bio je osigurati bolju zaštitu žrtvama seksualnog nasilja i uznemiravanja, a izmjena zakona, obuke profesionalaca i profesionalki koji postupaju u slučajevima seksualnog nasilja, informisanje građana i građanki, kao i informisanje žrtava o njihovim pravima, samo su neke od aktivnosti koje smo poduzeli. Zabilježen je povećan broj prijava za seksualno nasilje, što se može smatrati rezultatom podizanja svijesti o značaju prijave djela koja imaju elemente seksualnog nasilja.“

Gorica Ivić, izvršna direktorica Fondacije Udružene žene Banja Luka

„Uz podršku UN Women BiH u proteklih pet godina smo organizovali multisektorske obuke u 25 jedinica lokalne samouprave u kojima je učestvovalo oko 300 predstavnika subjekata zaštite. U tih 25 jedinica lokalne samouprave smo uspjeli da izradimo i interne dokumente i procedure, te da uspostavimo timove za postupanje i saradnju u slučajevima nasilja u porodici i nasilja nad ženama. Sada je na nama i svim ljudima koji rade u subjektima zaštite da se potrudimo da se na terenu implementiraju ti akti.“

Tijana Arambašić-Živanović, viša stručna saradnica za edukaciju, koordinaciju i saradnju Gender centra Republike Srpske

Predstava „Perzeide“ u Mostaru

U okviru kampanje, održano je još jedno besplatno izvođenje predstave „Perzeide“ za građane/ke Mostara. Predstava je izvedena 5. decembra 2023. godine u Narodnom pozorištu Mostar na maloj sceni Studio 64, kako bi još jednom skrenuli pažnju na to da umjetnost itekako može poticati rodnu ravnopravnost i utjecati na svijest javnosti o sprečavanju nasilja nad ženama.

“Dvije mlade autorice su, iz vlastite potrebe i poriva da se javno govori o nasilju nad ženama i djevojčicama, kreirale predstavu koja mijenja perspektivu, prikazuje ono o čemu obično šutimo, i utječe na svijest pojedinaca. To je najbolje što možemo učiniti svi mi pojedinačno – svako iz svog ugla i svoje oblasti djelovanja – napraviti korak naprijed ka eliminaciji rodno zasnovanog nasilja, jer je svaki korak, pa i onaj najmanji, itekako vrijedan.”

Jo-Anne Bishop, predstavnica UN Women BiH

ZATVARANJE KAMPANJE

Završni događaj je održan 8. decembra 2023. godine u Historijskom muzeju BiH u Sarajevu. Sastojao se od dva segmenta: izložbe kolekcije ilustracija koje su kreirali bh. ilustratori/ice na temu rodno zasnovanog nasilja s akcentom na osnaživanje preživjelih, na nove početke i nadu, te panel diskusije o tome kako umjetnost može doprinijeti prevenciji rodno zasnovanog nasilja.

Izložba je otvorena uvodnim obraćanjima Birgitta Jansson, zamjenice šefice Odjela za razvojnu saradnju i savjetnice pri Ambasadi Švedske u BiH i Jo-Anne Bishop, predstavnice UN Women u BiH.

„Umjetnost kao izraz slobodnog mišljenja nam pruža mogućnost da se borimo protiv nasilja, nepravde i diskriminacije. Prava žena i poštovanje žena su nešto što moramo svakodnevno braniti i isticati. Stoga se nikada ne smijemo predati. Ako je jedna žena ili djevojčica izložena nepovjerenju, nedostatku poštovanja, psihičkom stresu, seksualnom uznemiravanju i nasilju - nikada ne smijemo sjediti mirno bez reakcije. Muškarci moraju promijeniti stavove i ponašanje, a društvo u cjelini - javne institucije, privatni sektor, civilno društvo i građani moraju zajedno raditi na mijenjanju patrijarhalnih normi. Nasilju prema ženama i djevojčicama nema mjesta u slobodnom i demokratskom društvu!“

Birgitta Jansson, zamjenica šefice Odjela za razvojnu saradnju i savjetnica pri Ambasadi Švedske u BiH

Na izložbi je predstavljeno 15 ilustracija čiji su autori/ce Ivana Janković, Nataša Konjević, Sabina i Zdravko Cvjetković, Vanja Lazić i Merisa Bašić.

Nakon otvaranja izložbe, u prisustvu od oko 50 osoba, umjetnika/ica i predstavnika/ica vladinog i nevladinog sektora, organizirana je panel diskusija čiji su panelisti bili ilustratori/ce Vanja Lazić, Zdravko Cvjetković i Ivana Janković, kao i Ajla Demiragić, profesorica na Filozofskom fakultetu u Sarajevu i Karmen Obrdalj, redateljica predstave „Perzeide“. Panel je moderirala Kristina Ljevak Bajramović.

„Bilo mi je važno pokazati složenost ovog problema, te podsjetiti ljude kako svi možemo i moramo igrati ulogu u pronalasku rješenja. Smatram da umjetnost može biti vrijedan alat u borbi protiv rodno zasnovanog nasilja. Rad umjetnika, koji će problem prikazati na drugačiji način, može biti korak ka promjeni, jer će privući pažnju i, nadam se, pokrenuti dijaloge koji onda vode do promjena.“

Vanja Lazić, ilustratorica

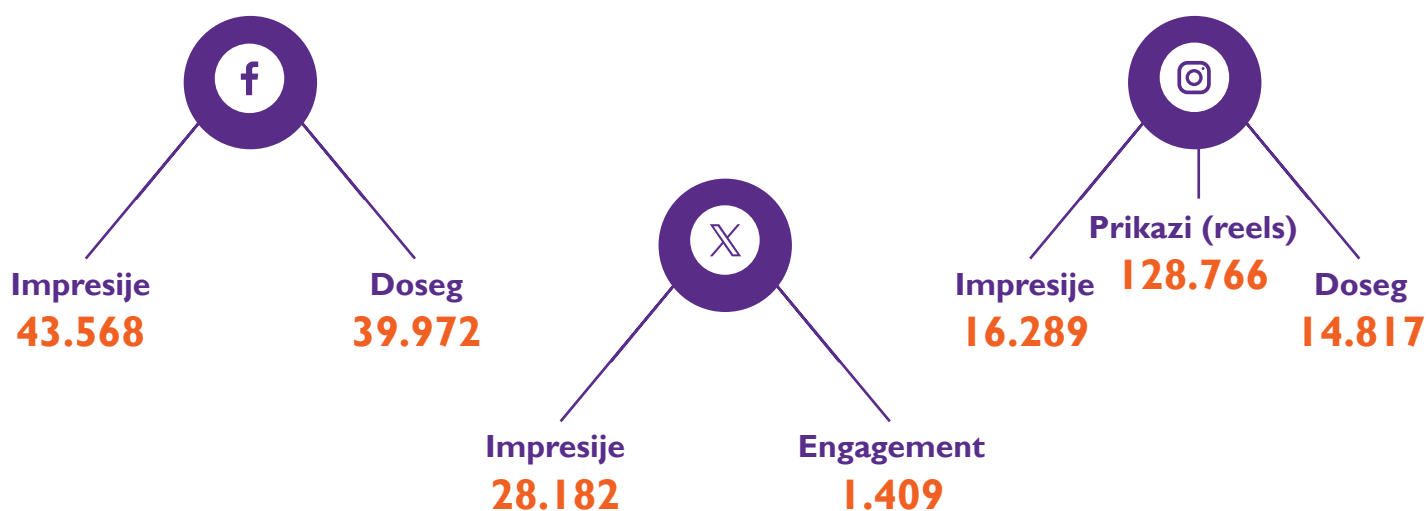
„Drago mi je što smo imali priliku da učestvujemo u jednoj ovakvoj kampanji i ako naš rad dopre do samo jedne individue i potakne je na razmišljanje da se aktivnije uključi u rješavanje ovog problema, ja ću biti zadovoljan.“

Zdravko Cvjetković, ilustrator

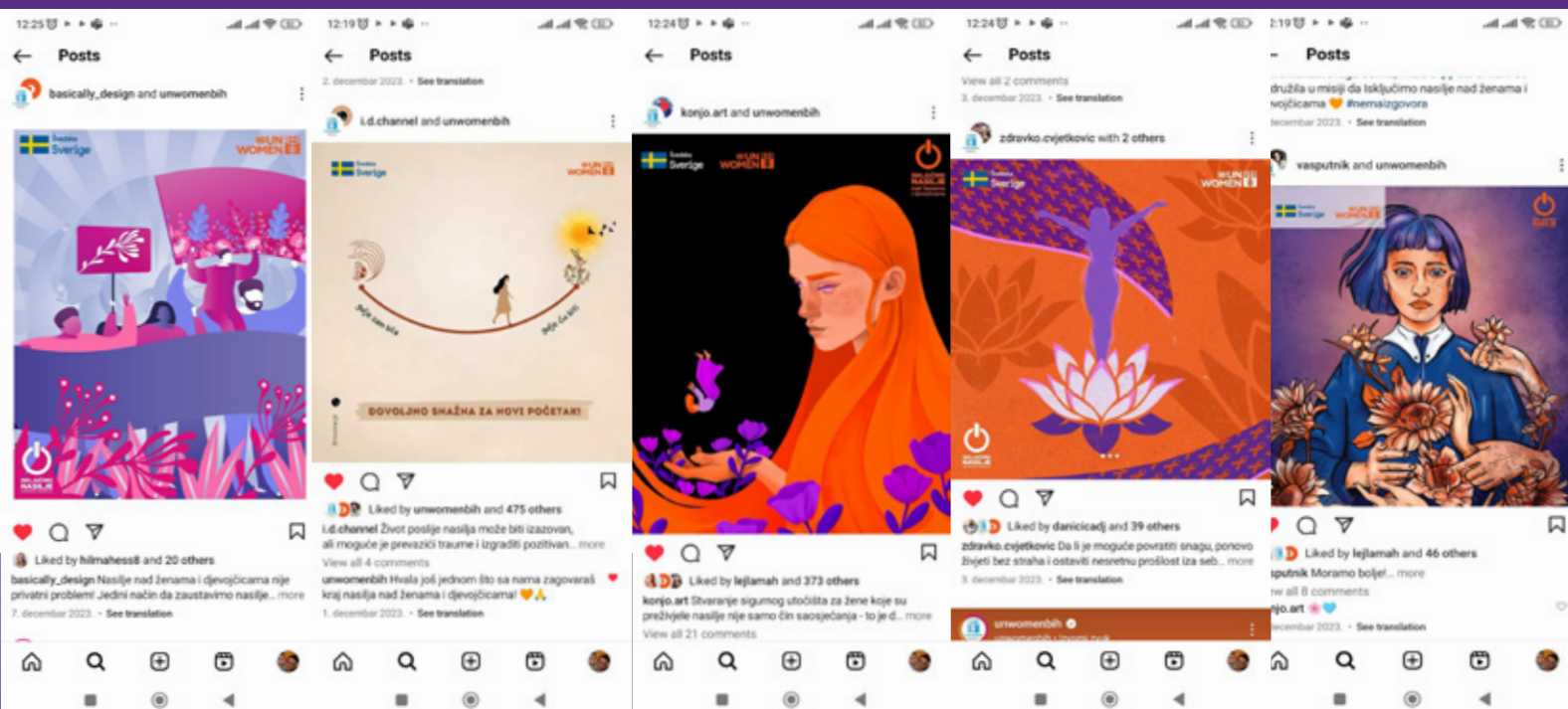
Izložba ilustracija, kao umjetnički odgovor na nužnost kolektivne borbe protiv nasilja nad ženama i djevojčicama, bila je otvorena za javnost u Historijskom muzeju BiH od 8. do 16. decembra 2023. godine. Radovi su, uz poruke ilustratora/ica, široj javnosti predstavljeni i putem društvenih mreža.

KAMPANJA NA DRUŠTVENIM MREŽAMA

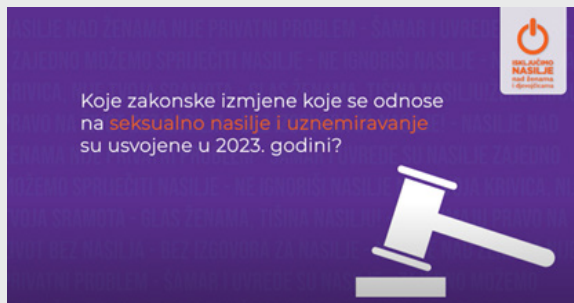
Istovremeno s ostalim aktivnostima, implementirana je i kampanja na društvenim mrežama, **Facebooku, Twitteru/X-u i Instagramu**. Dijelom kampanje su bile ilustracije bh. ilustratora/ica, kratki videi sa porukama umjetnika/ica koji su učestvovali u kampanji, video o postignućima u oblasti zaštite od seksualnog nasilja i seksualnog uznemiravanja u zakonodavnom okviru, materijali koji su promovisali događaje u okviru kampanje, te uspješne priče o aktivnostima i projektima u različitim formatima, kao i sadržaj koji su kreirali influenseri/ke.

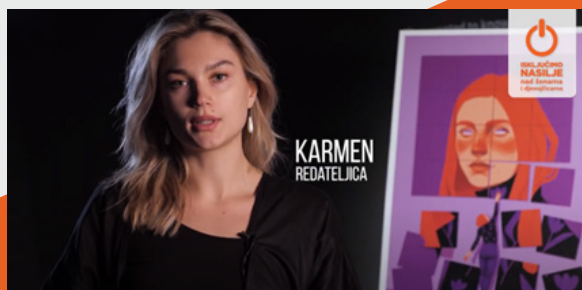
Ilustracije bh. ilustratora/ki

Videi

<https://www.youtube.com/watch?v=kyTRD2LFb7M>

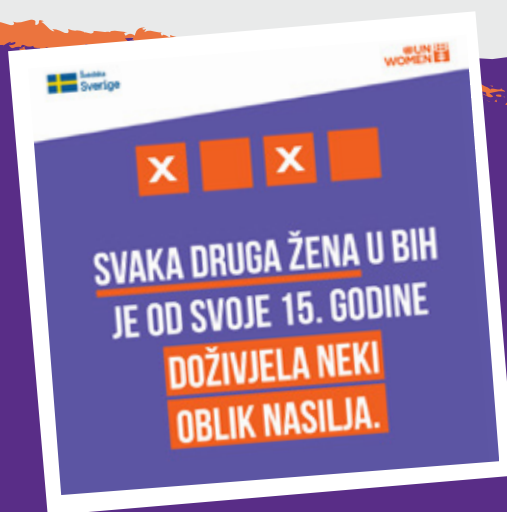

<https://www.youtube.com/watch?v=dGswJRD39IY>

https://www.youtube.com/watch?v=mcLWbDMw_4A

Vizuali

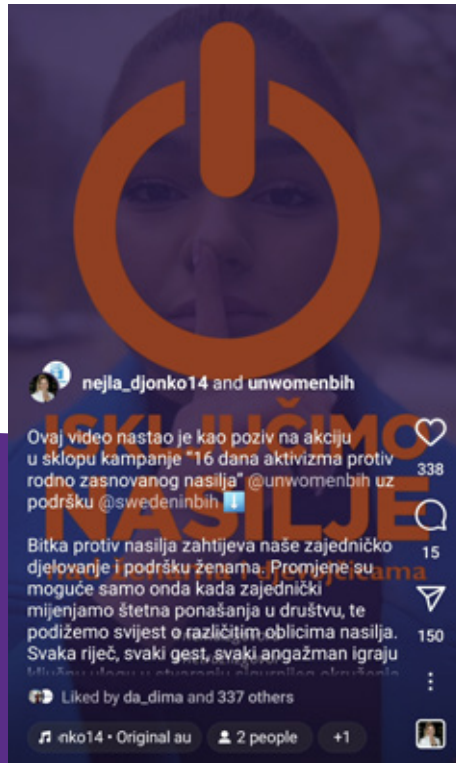
Video materijali influensera/ki

Kako bi ključne poruke došle do što širije publike, ostvarena je saradnja sa 5 influensera/ki na društvenim mrežama: **Nejla Đonko, Tomislav Cvitanušić, Josip Milanović - Pisoj, Brankica Raković i Selma Bačevac**. Svojim angažmanom influenceri/ke su pružili podršku kampanji te su kroz formu reelsa (kratkih videa) govorili o važnosti podizanja svijesti i znanja o rodno zasnovanom nasilju. Govorili su o tome kako rodno zasnovano nasilje utječe na žene i djevojčice, kako prepoznati i spriječiti nasilje, te su poslali poruke da za nasilje nema izgovora, da nasilje nije privatni problem i da ga zajedno možemo spriječiti.

Tomislav Cvitanušić

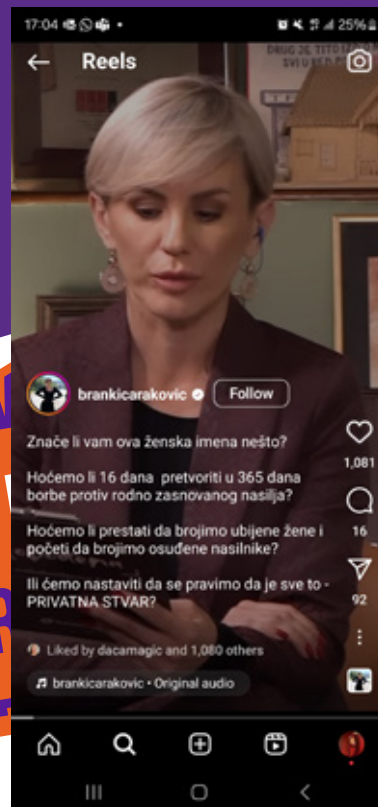
Nejla Đonko

Josip Milanović – Pisoj

Selma Baćevac

Brankica Raković

KAMPANJA U MEDIJIMA

Mediji su tokom trajanja kampanje pružili značajnu podršku kroz izvještavanje o aktivnostima UN Women BiH, kroz medijska gostovanja na televizijama i radiostanicama, te objavom uspješnih priča partnera koji su radili sa UN Women BiH.

Od 25. novembra do 10. decembra 2023. godine, ukupno je bilo 239 medijskih objava.

239 medijskih objava

Radio

5

Štampani mediji

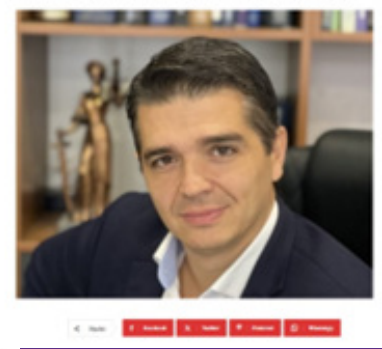
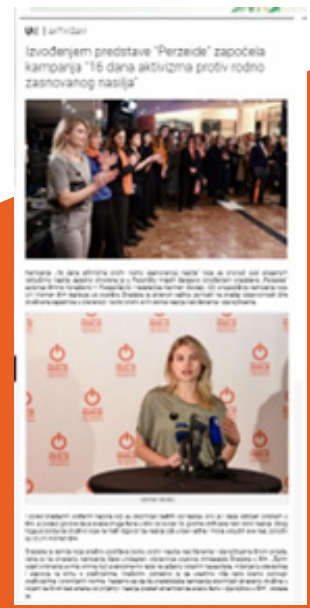
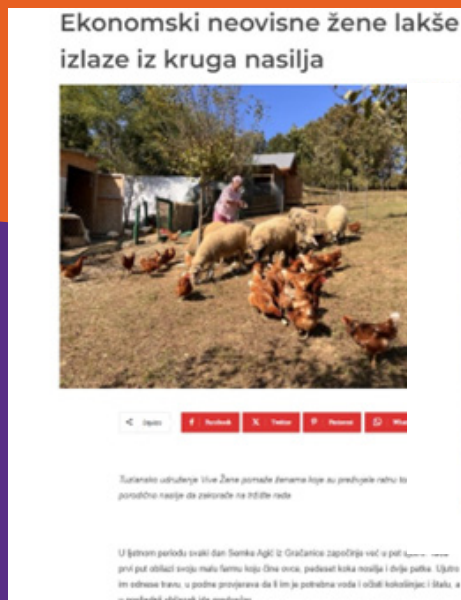
9

TV

27

Internet portali

198

**Nema izgovora za nasilje
nad ženama i djevojčicama**

#nemaizgovora

Zmaja od Bosne bb
71 000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina
www.unwomen.org
www.facebook.com/unwomenbih
www.twitter.com/unwomen.bih
www.instagram.com/unwomenbih